

Lausunto Kymenlaakson maakuntaohjelmasta vuosille 2022 – 2025

Kymenlaakson Liikunta ry:n (KymLi) hallitus on käsitellyt kokouksessaan 23.9.2021 Kymenlaakson maakuntaohjelmaa.

Kymenlaakson Liikunta katsoo, että maakuntaohjelmaluonnos on onnistunut kuvaamaan maakunnan tilaa laajasti ja hyvin.

Kiitollisina toteamme, että luonnoksessa on hyvin otettu esille hyvinvoinnin edistäminen käsittäen mm. sairauksia ennaltaehkäisevää liikunnan ja kulttuurisen hyvinvoinnin merkityksen, osallisuuden lisäämisen sekä eriarvoistumisen ehkäisyn.

Luonnos on kiitettävästi aiempaa maakuntaohjelmaa lähempänä sen ydintä, eli asukkaita.

Kehittämistä tekevät asukkaat ja eri toteuttajat. Asukkaiden ja toteuttajien hyvinvoinnilla on erittäin merkittävä vaikutus maakunnan eri strategioiden toteuttamiseen. Maakuntaohjelman toteutuksen kannalta on tärkeää, että edistetään Kymenlaakson hyvinvointia ja terveyttä. Ilman hyvinvoivia kansalaisia ei mikään esitetyistä ohjelman asioista toteudu kunnolla.

Kymenlaakson Liikunta esittää lausuntonaan Kymenlaakson maakuntaohjelmaluonnoksesta 2022 - 2025 seuraavaa:

Lähtökohtaisesti ohjelman luonti on onnistunut kuvaamaan maakunnan tilaa laajasti ja hyvin.

Kuten ikärakenne kohdassa kuvataan, niin väestö ikääntyy kovaa vauhtia. Kymenlaaksossa väestö ikääntyy jopa muuta maata nopeammin. Esitämme ohjelmassa nostettavan vielä tarkemmin ja vahvemmin esille ikääntymisen vaikutuksia ihmisten hyvinvointiin ja sitä kautta toimintakykyyn ja tuottavuuteen.

Osallisuus ja hyvinvointi osiossa esitämme kirjattavaksi taustaksi, että Kymenlaakson alueellisessa HYVINVOINTIKERTOMUS 2020 & -SUUNNITELMA 2020 –2025:ssa todetaan ”65-vuotiaiden osuus vapaa-ajan liikuntaa harrastamattomien keskuudessa (37,3 %) oli suurempi Kymenlaaksossa kuin vertailumaakunnissa. Ikääntyvän väestön toimintakyvyn heikkenemisestä ollaan huolestuneita sekä sote-sektorilla että alueen kunnissa. Huolta herättää myös nuorten fyysisessä liikunta-aktiivisuudessa alueella havaittavissa oleva laskeva trendi. (Sotkanet 2019, Kouluterveys kysely 2019.)”

Katsomme, että lausunnossa on hyvin huomioitu, että osallisuudella, yhteisöllisyydellä ja aktiivisuudella on laaja merkitys vetovoimaisuuteen -ja pitovoimaisuuteen.

Maakunnan kaksi erittäin hyvää urheiluakatemiaa ovat oivia esimerkkejä toiminnoista, jotka saavat vuosittain useita sisään muuttajia maakuntaan. Myöskään aktiivista järjestöjen kansalaistoimintaa sekä huippu-urheilua väheksymättä.

Esitämme urheilijoiden kaksoisurasta huolehtimista kirjattavaksi osallisuus ja hyvinvointi kohdan toimenpide esimerkkeihin esim. sanamuodolla: ”Huolehditaan opiskelijoiden kaksoisuran

turvaamisesta oppilaitoksissa esimerkiksi urheiluakatemioiden toiminta turvaamalla ja hakemalla maakuntaan myös kansainvälisen urheilulukion statusta.”

Arjen kestävän liikkumisen edistämisen huomioimista pidämme erittäin tärkeänä ja hienoa, että se on huomioitu.

Osallisuus ja hyvinvointi kohdan virkettä: ” Käytännössä mm. asuinympäristön viihtyisyys, eri asumismuotojen yhdistäminen asuinalueilla, lähiliikuntapaikkojen, harrastusmahdollisuuksien, kaupunkirakenteen tiiviiden, **jalankulku- ja pyöräilymahdollisuuksien**, lähiluonnon ja virkistysalueiden vaikutukset hyvinvointiin ovat merkityksellisiä”

Ehdotamme muutettavan muotoon:

Käytännössä mm. asuinympäristön viihtyisyys, eri asumismuotojen yhdistäminen asuinalueilla, lähiliikuntapaikkojen, harrastusmahdollisuuksien, kaupunkirakenteen tiiviiden, **jalankulku-, pyöräily- ja muiden arkiliikunta mahdollisuuksien**, lähiluonnon ja virkistysalueiden vaikutukset hyvinvointiin ovat merkityksellisiä” Tällä tarkennuksella laajempi sanamuoto kannustaa / mahdollistaa myös mm. rullaluistelun.

Kohdan eriarvoistumisen ehkäisyn toimenpide esimerkeissä olevaa matalankynnyksen harrastustoimintaa pidämme erittäin hyvänä nostona. Valtakunnallisesti ja kaikissa maakunnan kunnissa on aloitettu Suomen malli harrastustoiminnan kehittämistä. Esitämme lauseen” matalan kynnyksen liikunta- ja kulttuuriharrastusten mahdollisuuksien kehittämistä eri ikäryhmille” rakennetta tarkennettavan muotoon ” matalan kynnyksen liikunta, kulttuuri **ja muiden** harrastusten mahdollisuuksien kehittämistä eri ikäryhmille”. Katsomme, että jokainen mielekäs harrastus on hyvä, eikä tule rajata ainoastaan liikuntaan tai kulttuuriin.

Kulttuuri ja liikunta otsikon alla on lause ” Kulttuurin tekijöitä tulee arvostaa harrastajista ammattilaisiin”. Ehdotamme jo yhdenvertaisuuden näkökulmasta lisättävän saman otsikon alle myös lauseen: ”Liikunnan tekijöitä tulee arvostaa harrastajista ammattilaisiin”.

Tämän lisäksi ehdotamme saman otsikon alle lisättävän lauseen: ” Liikuntaa toteutetaan laajoilla toimijatasoilla vapaaehtoisista ammattilaisiin. Vapaaehtoistoiminnan elinvoimaisuuteen tulee kiinnittää huomiota. Lisäksi huippu-urheilun ja ammattilaisuuden työllistävää, sekä vetovoimaan vaikuttavaa arvoa tulee huomioida kehittämissuunnitelmissa.”

Liikunnan ja kulttuurin toimenpide-ehdotuksiin ehdotamme lisättäväksi

- Yhdistystoiminnan elinvoimaisuudesta huolehtiminen
- Urheiluakatemiatoiminnan kehittäminen

Liikunta ja kulttuuri otsikon alla puhutaan erittäin laajasti ja ilahduttavasti monialaisesti laaditusta terveysliikuntastrategiasta. Luonnoksessa menevät vanha ja päivitetty strategia osittain sekaisin. Ehdotamme strategiasta kirjattavan asiat kokonaisuudessa yhteen:

”Kymenlaaksoon on laadittu moniammatillisten työryhmien tuotoksena maakunnallinen

[terveysliikuntastrategia vuosille 2021 – 2025](#), joka on jatkoa vuosille 2014-2020 hyväksytylle strategialle.

Maakunnallinen terveysliikuntastrategia esittää tavoitteet terveysliikunnan kehittämiseksi Kymenlaaksossa ja se on laadittu elämänkulun mukaisesti koko väestön osalta. Uuden strategiakauden kantavana teemana on luontoliikunta ja liikkuminen arjen ympäristöissä. Strategian poikkileikkaavia painopisteitä ovat myös mm. elintapaohjaus, myönteinen ja innostava viestintä sekä digitaalisuus.

Kymenlaakson alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2020-2025 ja Kymenlaakson terveystuolinkuntastrategia ovat toisiaan tukevia asiakirjoja.”

Innovatiivinen Kymenlaakso otsikon alla olevaan uudistuvaan elinkeinoelämä toimenpiteisiin ehdotamme lisättävän kohdan:

- Yritysten työntekijöiden jaksamisesta huolehtiminen

Kehittyvä matkailu otsikon alla olevaan lauseen ” Kymenlaaksossa tullaan tuotteistamaan ja paketoimaan alueen vetovoimatekijöihin, luontoon, tapahtumiin ja kulttuuriin liittyvät palvelut kokonaisvaltaisesti, ja hyödyntämään niitä alueen matkailutarjoaman markkinoinnissa.”

Ehdotamme tarkennettavan muotoon: Kymenlaaksossa tullaan tuotteistamaan ja paketoimaan alueen vetovoimatekijöihin, luontoon, tapahtumiin ja kulttuuriin sekä liikuntaan liittyvät palvelut kokonaisvaltaisesti, ja hyödyntämään niitä alueen matkailutarjoaman markkinoinnissa. Katsomme, että liikuntamatkailu on laaja mahdollisuus maakunnallemme. Tämä sisältää luontoliikunnan, mutta myös ottelu- ja urheilutapahtumat laajemminkin.

Kestävä Kymenlaakso liikenteen toimivuus virkkeen ” Tavoitteena on myös edistää jalankulkua, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä kehittää uusia liikenteen palveluita edistäviä toimintatapoja ja toimenpiteitä.

Ehdotamme muutettavan muotoon: ”Tavoitteena on myös edistää jalankulkua, pyöräilyä, muuta arkiliikuntaa ja joukkoliikennettä sekä kehittää uusia liikenteen palveluita edistäviä toimintatapoja ja toimenpiteitä.” Tällä tarkennuksella laajempi sanamuoto kannustaa / mahdollistaa myös mm. rullaluistelun.

Kaikki esittämämme lisäykset toimenpiteiksi ehdotamme lisättäväksi myös toimenpideohjelmiin. Näistä toimitamme myös erillisen yksilöidynnän ehdotuksemme valmistelijoille.

Haluamme ilmaista olevamme jatkossakin järjestönä käytettävissä toteuttamissuunnitelmien tekemisessä sekä eri toimintalinjojen toteuttamisessa eri laajojen toimijatahojen kanssa.

Kouvolassa 23.9.2021

Kymenlaakson Liikunta ry
Ari Pietarinen
puheenjohtaja

Tommi Lehtinen
toiminnanjohtaja